

**ROMAN
BUREŠ**

**PLANETA
IDIOTŮ**

**PLANETA
IDIOTŮ**

PLANETA IDIOTŮ

ROMAN
BUREŠ

Copyright © Roman Bureš, 2021

Illustration © Jiří Arbe Miňovský, 2021

Cover Art © Jiří Arbe Miňovský, 2021

Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2021

ISBN 978-80-278-0007-0 (print)

ISBN 978-80-278-1014-7 (ePub)

ISBN 978-80-278-1015-4 (mobi)

ISBN 978-80-278-1016-1 (pdf)

1

Když nastal konec světa, nebyla to žádná hollywoodská kosmická šupa, žádný asteroid nebo supervulkán – apokalypsa přišla se širokým úsměvem na tváři, byla nenápadná, plíživá, a lidstvo ji vlastně ani nepostřehlo.

Nikdo už nikdy neurčí, kdy a kde to začalo. Možná už v době, kdy se idioti přestali stydět za to, že jsou idioty.

To, co si pamatuji já, pak bylo jenom vyvrcholení.

Nikdy nezapomenu na tu ženu v metru. Byla první a hlas měla jako zvon.

V létě padlo několik teplotních rekordů, studny vysychaly a obce zakazovaly zalévat trávníky. Lidstvo se právě vzpamatovalo z ošklivé koronavirové pandemie a já osobně se škrábal ze dna, na které jsem tvrdě dopadl o pár let dříve.

Toho dne jsem čekal na nástupišti, až přijede souprava metra a vcucne mě spolu s ostatními. Společně jsme vyvažovali rozjezdy a brždění a vzájemně si dýchali na zátylky. Přestože ta pravá špička měla začít až o hodinu později, ni-

kdy jsem si nesedl. Na to jsem na svém úseku trati neměl nárok.

Přihodilo se to mezi Staroměstskou a Můstkem. Do hukotu jedoucího metra se ozval jasný ženský hlas: „Ať mír dáááál zůstává s touto krajinou...“

Přisedící překvapeně zvedli hlavy, my postojáři jsme se rozhlíželi.

„Zloba, závist, záááášť, strach a svááár, ty ať pominou. Ať už pominou...“

S každou další slokou přidávala žena na síle. Jako by dlouho, nebo spíš ještě nikdy, nezpívala tak nahlas a před tolika lidmi. Jako by jí s každým veršem narůstala sebedůvěra. Napadlo mě, že se jedná o nějaké skrytě nahrávané vystoupení. Je toho plný YouTube – postupně se přidávají další hlasy, lidi začnou vytahovat nástroje, a nakonec bude vyhrávat půlka vagonu.

Žena však zpívala sama, očividně nadšená z vlastního hlasu. Nevěřící úsměvy vystřídaly ty upřímné. Jednu paní zpěv dokonce dojal, až si musela opatrně otírat slzy, aby si nerozmazala make-up. Když píseň dozněla, ozval se nesmělý potlesk a takové to nadšené hýkání, které našinec okoukal v televizi.

Vlak zastavil a dveře se s pšouknutím otevřely. Část náplně vagonu vyhřezla ven, z ná-

stupiště se hned cpala náhražka, já se udržel uvnitř za masné zábradlí.

A pak jsem ji uviděl.

Docela obyčejná padesátnice, vlasy prokvetlé šedinami stažené do culíku, přes rameno kabelku narvanou jako plná polní. Normální ženská, která jela do práce. Měla však nadpozemsky šťastný výraz. Když se dveře zavřely, začala zase zpívat. Rozpřáhla ruce a kabelka jí sklouzla z ramene, táhla ji za sebou a nevšímalá si okolí. Lidé jí s potměšilými výrazy uhýbali z cesty. Vlak nabíral rychlost a žena mi zmizela z dohledu.

Ve vagonu po ní ale zůstala trocha té povznesené nálady. Byla to snad první ranní cesta do práce, kdy jsem se cítil, když už ne vyloženě šťastný, tak alespoň nenasraný.

Naše banka sídlila přímo na Václavském náměstí. Dánský majitel zřejmě usoudil, že se jedná o prestižní adresu. Asi mu nikdo neřekl, v jakou žumpu se v noci Václavák mění. Do kanclu jsem vzhledem k povaze své činnosti přijížděl jako první. Vlastně jako druhý, protože Kevin tam byl vždy o pár minut dřív.

„Nazdar, partáku!“ zahlaholil přes celý open-space.

Oba jsme byli mladší analytici a soupeřili jsme, kdo udělá lepší náhled trhů po asijské

seanci a přesnější vstupní levely. Naše banka fungovala současně jako broker. A my dva jsme doporučovali retailovým obchodníkům vstupní cenové hladiny na forexu, kryptoměnách a akciových indexech. A protože je nepatrně výhodnější, když klienti vydělávají, než když prodělávají, měly by být tyto levely pevné jako erekce Rocca Siffrediho.

Kevin (dodnes nevím, jestli dostal jméno podle Costnera nebo podle toho spratka ze *Sám doma*) si myslel, že je stejně výjimečný jako jeho jméno. Vystudoval prestižní univerzitu, z toho dva semestry v Austrálii, byl přátelský, usměvavý, ambiciózní... Jistojistě věděl, že to dotáhne daleko. Proti mně ale byl (a nebýt konce světa, navždy by i zůstal) naprostou nulou.

Spustil jsem stroje, nasadil sluchátka a do mozku vpustil breakbeat. Miloval jsem tu dobu mezi půl osmou a devátou, kdy byla obří plocha kanceláře tichá a prázdná. Nebýt toho žoviálního blba naproti mně, byla by to idylka. Ale člověk nemůže mít všechno, přes monitory jsem na něj aspoň neviděl. Když jsem se proklikal přes bezpečnostní prověrky, ponořil jsem se do grafů a přestal vnímat svět.

2

Do práce jsem jezdil v nelidskou ranní hodinu, na druhou stranu jsem domů odcházel mezi prvními. Lužiny vždy vypadaly, jako by trpěly nějakou nehezkou infekcí. Cestou do pronajaté garsonky jsem koupil pizzu, dvě flašky vína a višňový mošt, kterým to víno zředím. Jinak jsem to prostě vypít nedokázal.

Z té stravy a skleniček vína před spaním jsem začínal kynout. Znovu jsem si připomněl, že bych se měl začít trochu hýbat, přestat chlastat a přezírat se.

Co třeba od prvního? Hulákalo na mě podvědomí s čelenkou na čele a navlečené do fialové šustákovky.

Jasně, od prvního! Ale jako vždy jsem si zapomněl ujasnit, kterého měsíce...

Vyhýbal jsem se psím výkalům a hloučkům výrostků. Když jsem před vchodem hledal klíče, dveře se otevřely a vyšel Daniel. Jeho šedý pitbull, který si v muskulatuře se svým páníčkem nijak nezadal, zavětřil pizzu a napnul vodítko.

„Co je to?!“ škubl soused vodítkem. „K noze!“

Pes neochotně zacouval a sedl si, ale z placaté krabice nespouštěl pohled. Pak krátce mrkl na mě, jako by říkal: *Kámo, nedělej si to ještě horší.*

„Neseš nám večeri?“ zajímal se Daniel.

„Já nevím,“ pokrčil jsem rameny. „Nesu?“

„Tak co, Kingu,“ oslovil psa. „Sežereme panu bankéřovi pizzu?“

King se na něj podíval a olízl se. Podle mě tím řekl vše.

Procházela kolem nás stará paní Váchalová, brala to tou bezpečnější stranou, kde neseděl pes.

„Dobrý den,“ pozdravil ji Daniel.

Důchodkyně se kolem něj bez odpovědi protáhla.

„Říkám: DOBRÝ DEN!“ houkl, až sebou trhla. Zamumlala cosi jako pozdrav a zapadla dovnitř. V bezpečí za sklem nás všechny ohodila opovržlivým pohledem.

Můj souseď byl hromada potetovaných svalů, trochu mi připomínal Shreka. Pracoval jako vyhazovač a vymahač dluhů a na sídlišti si vybudoval jistou pověst. Peníze také sám půjčoval, nejen Romům, kteří je obratem naházeli do forbesů, ale i na oko seriózním podnikatelům, kterým banky odmítaly otevřít dveře. Na zápěstí měl ortézu, pravděpodobně se zranil o něčí obličej.

„Lidi jsou dneska strašně nevychovaný,“ smutně zavrtěl vyholenou hlavou. Pak se znovu podíval na mě: „Tak co bude s tou večeří?“

„Stejně je zbytečně velká,“ pokrčil jsem rameny. „Mám mu kousek dát?“

Pitbull se opět olízl a hlasitě polkl.

„Né!“ zašklebil se Dan a poplácal psa po svalnatém stehnu. „Za chvíli by byl jako bečka.“ Znovu se podíval na mě, tentokrát kriticky. „A ty by ses těma sračkama taky neměl cpát, roste ti pěkný panděro.“

Pokud možno kriticky jsem se podíval na vanu, která mi lezla ze saka. Přemýšlel jsem o nějaké výmluvě – třeba, že to hodím na štítnou žlázu –, ale nakonec jsem jen pokrčil rameny.

„Pojď se mnou někdy na trénink. Vypotíš ty sajrajty, cos snědl, a vyplavíš si nějaké šťastné endorfiny.“

„Jasně, abyste měli s čím mlátit o žíněnku...“

„Slibuju, že budeme něžní. Myslím to vážně, kámo, trochu si zamakáš a bude ti líp.“

Věřil jsem tomu, že by ke mně byli Dan i jeho kamarádi ohleduplní, ale nedokázal jsem si představit, že bych s nimi dovedl udržet krok déle než minutu.

„Možná příště.“

„Zase kecáš,“ mávl rukou v ortéze.

„FIFU si asi nějaký čas nezahrajeme,“ ukázal jsem na ni.

„No jo... v sobotu do nás v podniku vlítli Angličani. Zase mi to prdlo. Ale večer se stav, mrkneme na UFC. Titulák ve střední váze. Tak jdeme, Kingu.“

Pitbull se poslušně zvedl, ale když procházel kolem mě, naposledy se zadíval na krabici. Byl to pohled plný nesmírného utrpení.

Dan kráčel po chodníku a pes mu klusal po boku. Dva muži, kteří šli proti němu, se roztoustupili, aby mohli projít.

„To je krásnej pes!“ zvolal jeden z nich a chtěl si Kinga pohladit.

„Nešahaej na něj,“ zavrčel Dan. Pak na muže zahrozil ortézou: „Pořád mi visíš tu dvojku!“

Uměl to všechno skvěle prodat, svoji pověst, mohutnost, psa i pitomou ortézu.

Jen málokdo přitom věděl, že King je mazel. Nebo to, že jeho jméno z něj nedělá Krále psů, ale že ho dostal jako poctu Stephenu Kingovi – Danovu nejoblíbenějšímu spisovateli.

Dana jsem měl upřímně rád, naše seznámení přitom bylo dost bizarní. Myslím, že mi tenkrát přišel zlámat prsty.

3

Bylo jaro 2015. Tehdy jsem bydlel v podkrovním apartmánu v secesním domě na Vinohradech. Koupil jsem ho částečně jako investici, protože jsem věřil, že nemovitosti poletí nahoru, ale ve skutečnosti ho vybrala Kačka, která chtěla mít centrum na dosah.

Moje božská Kačka s plnými rty a vlasy jako uhel, mistryně světa v orálním sexu. Tak skvěle jsme si rozuměli! Tolik společných věcí jsme měli! Věděl jsem, že porodí moje děti a že spolu zestárneme. Byl jsem pochopitelně naivní idiot. Ale ukažte mi naivního idiota, který to o sobě ví. Já se cítil jako Saturn V letící k Měsíci. Co se mi asi tak mohlo stát?

Ceny se za tu dobu skutečně zdvojnásobily, v tom jsem měl pravdu. Pouze jsem nepočítal s tím, že mé raketě explodují motory.

K tradingu – tedy obchodování na burze – jsem se dostal ve dvaceti letech na vejšce. Když jsem na svém prvním semináři spatřil svíčkový graf, okamžitě jsem se zamiloval. Po pár týdnech mi to připadalo snadné jako dýchání a nechápal jsem, proč to nedělají všichni. Moje

úspěšnost s každým měsícem nabírala exponenciální křivku. Byl jsem génius a budoucnost získala jasné zářivé kontury. Chybělo mi jediné – kapitál. Vzal jsem si úvěr a vložil ho na obchodní účet. Během roku jsem ho zhodnotil o 80 %. Vzal jsem si ještě větší úvěr, poznal jsem Kačku a zařídil si hypotéku na luxusní byt. Nakonec jsem přibral i nějaké soukromé peníze, které jsem slíbil znásobit. Prostě jsem se choval jako zaslepený dement.

15. ledna 2015 jsem o všechno přišel.

Toho dne v 10:30 přestala Švýcarská centrální banka držet frank, přestože se celé roky dušovala, že to nikdy neudělá. A právě z toho důvodu jsem v párech s frankem měl většinu kapitálu. A to nejen svého. Sešup to byl tak prudký, že brokeri měli skluz v plnění objednávek a většina obchodníků místo ztráty, kterou byli ochotni riskovat, zaznamenali ztrátu mnohonásobně vyšší. Bylo to takové jedenácté září světového tradingu. Krachovaly tisíce drobných obchodníků, hroutily se brokerské společnosti.

V 10:30 jsem byl bohatý a perspektivní mladý muž.

V 10:31 už jen mladý muž s dluhy a obří hypotékou.

Psychicky mě to tak zdrtilo, že už jsem nenašel odvahu se k tradingu vrátit. Když jsem se

trochu sebral, vyhlásil jsem bankrot. Šlo to překvapivě rychle. Insolvenční správce mi všechno sebral a uvalil exekuci na můj budoucí plat, pokud kdy nějaký budu mít. Ochránil mě tak před věřiteli. Ale pouze před těmi oficiálními.

Když decentně zabimbal zvonek, seděl jsem na zemi v holém apartmánu a v inzerátech hledal podnájem.

Za dveřmi stál Daniel. Byli jsme zhruba stejně staří, ale svoji hrozivou muskulaturu a pohled lidožrouta měl už tenkrát. Bezděčně jsem couvl a on vkročil dovnitř. Tiše za sebou zavřel rukou v kožené rukavici.

„Zastupuji pana Stojanoviče,“ oznámil mi.

Věděl o mně všechno, včetně částky, kterou jsem přijal, a data, kdy jsem tak učinil. Dokonce znal i jména mých rodičů a jejich adresu.

„Kdy hodláte panu Stojanovičovi dluh uhradit?“

Stál jsem uprostřed prázdného prostoru a bezmocně rozhodil rukama: „Já už nic nemám. Odsud musím zítra odejít.“

Dan udělal krok a já sebou cukl. Ten člověk měl opravdu talent bezděčně pouštět hrůzu. Procházel se po bytě a prohlížel si ho. Nakonec se zastavil u francouzského okna a kochal se výhledem.

„Ale vaši rodiče mají dům.“

„To nemůžu...“

„Znal jsem pána, který panu Stojanovičovi dlužil polovinu toho, co vy,“ řekl stále s pohledem na Grébovku. „Slyšel jsem, že si zmrzačil prsty na pravé ruce. Prý si je přibouchl do auta či co.“ Pak se opět zadíval na mě. „Vy jste pravák nebo levák?“

V tu chvíli mě napadlo, že uteču na chodbu a začnu křičet o pomoc. Až mnohem později mi Dan řekl, že náš rozhovor nahrával kamerou připnutou na opasku. Právě jako důkaz, kdybych začal nějak vyšilovat. Také mi vysvětlil, že za celou dobu nevyřkl jedinou prokazatelnou výhrůžku. Ale to jsem si v té chvíli neuvědomoval. Byl jsem přesvědčený, že mi na začátek pro výstrahu usekne malíček sekáčkem schovaným pod sakem.

„Zkuste to nějak zařídit.“ V hlase měl téměř prosebný tón. Sepjal ruce za zády a rukavice zavrzaly. „Nevidím důvod, proč by vaši rodiče nemohli dostat půjčku.“

Nechtěl jsem to udělat.

A odkládal jsem to, jak to šlo.

Ale nebylo možné se jednoduše ztratit, na to je Praha příliš malá. Také jsem musel odejít ze školy a začít pracovat. Za pár šupů jsem vzal místo v Baumaxu, k tomu jsem po večerech jezdil Káčiným golfem pod hlavičkou Uberu.

Dan mě jednou navštívil v Baumaxu. Podruhé si mě přivolal přes Uber. Pokaždé mi vyprávěl historku o mladé ženě, kterou znásilnili cikáni v jejím bytě. Se všemi šťavnatými detaily.

Nakonec jsem to udělal. Máma brečela, brácha se mi poškleboval a táta mi nadával do blbců a že prý celou dobu věděl, že ta burza je podvod.

Ty týdny po krachu mi připadaly, jako bych žil ve vakuu a celou dobu se marně snažil nadechnout. Dokonce jsem si ani nevšiml, že mě opouští Kačka.

Musela zpátky za bar, z čehož nebyla vůbec nadšená. Vyčítala mi to při každé příležitosti. Také to, že bydlíme v blbém paneláku, že jí ničím golfa (kterého jsem koupil já), že nemá čas chodit s kamarádkami na kafička... Přestali jsme se milovat. A nakonec spolu i mluvit. Příliš pozdě mi docházelo, že náš vztah byl vlastně jen o kabelkách, lodičkách, tričičkách a prádélku. O víkendových wellness pobytech a prasárničkách za odměnu.

Jednou jsem se vrátil z Baumaxu a byt byl prázdný. Doslova. Nenechala mi ani kobereček v koupelně. Auto taky pryč a s ním i můj přívýdělek.

Insolvenční správce mi ponechal státem uznané životní minimum, ze kterého jsem ještě posílal peníze našim. V té době byla moje nej-

větší pochoutka rohlík s pomazánkovým máslem. A tehdy mě opět navštívil Dan.

Téměř dva roky poté, co jsme se viděli poprvé. Čekal na mě u obchoďáku u východu pro zaměstnance, opřený o kapotu černého bavoráka a se založenýma prackama na hrudníku. Když jsem ho spatřil, zauzlovaly se mi vnitřnosti.

Pokus o útěk jsem s ohledem na nedostatečnou formu zavrhl. Rozhlížel jsem se po prázdném parkovišti sporadicky osvětleném lampami a hledal nějakou zbraň. Mozek mi možná chtěl dodat sebevědomí a předhodil mi moji poslední rvačku. Jaksi zapomněl dodat, že se udála ještě na základce... Nakonec jsem sebral lahev od piva a v marném pokusu rozbít ji, jsem s ní praštil o odpadkový koš.

„Kámo, co blbneš?“ chtěl vědět Dan s mírumilovně zvednutými dlaněmi. „Nikdo ti neubližuje.“

Znovu jsem praštil lahví o okraj koše. Znovu marně.

„Mám pro tebe dobrou zprávu,“ pokračoval mírně Dan. „Tvůj dluh je smazaný. Minimálně ten u Stojanoviče.“

„Cože?“ zastavil jsem se uprostřed třetího náprahu. „On mi to odpustil?“

To ho upřímně rozesmálo: „To zrovna ne. Ale v Bělehradě ho někdo zastřelil. Chceme doma

vymalovat, tak jsme jeli koupit nějaké barvy.“ V přítmi bavoráku se objevila mladá žena, která na mě nesměle zamávala. „Napadlo mě, že zajedeme sem a rovnou ti to oznámím. Řekli mi, že máš po šichtě, ať počkám tady.“

„Takže můžu zrušit trvalý příkaz?“

„Jo, nezbyl nikdo, kdo by tvůj dluh převzal. Přišlo by ti to i z banky, ale myslím, že tak s ročním zpožděním.“ Starostlivě si mě prohlížel. „Hele, vypadáš dost na hovno. Proč vůbec děláš v tomhle domu hrůzy? Nebyl jsi bankéř nebo tak něco?“

Když vystoupil ze své role poručíka Cobrettiho, byl z něj celkem milý chlap.

„Retailový obchodník,“ přisvědčil jsem a v krátkosti mu vysvětlil, jak takový obchodník funguje, a že už se k tomu nemůžu vrátit, protože nemám peníze. Že jsem živ o rohlících a svátečně si dám loupák.

„Byl bys schopen mě to naučit?“

V ten okamžik jsem si dal bedlivý pozor, aby se mi přes obličej nemihl nejmenší stín pochybnosti. Tehdy jsem si o Danovi myslel přesně to, co svému okolí ukazoval – že je to jen tupá hromada svalů, která si libuje v násilí.

„Ono je to docela těžké,“ začal jsem opatrně. „Já na to měl talent, ale i tak jsem nedopadl nejlépe...“